

vaan

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Een geopende hemel blz. 3
- De Levende Steen en het
heilige volk blz. 7
- Mannenvereniging en Reformatie blz. 11
- Foto-impressie themadag 't Harde blz. 20

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Verdeling taken

Ds. De Mots is de nieuwe eindredacteur geworden van de Hervormde Vaan. In overleg met drukkerij Bout stelt hij steeds de definitieve vormgeving vast van de Hervormde Vaan. Ds. Snoek wordt het nieuwe aanspreekpunt voor de verdiepingconferenties 23+. We wensen de twee bestuursleden wijsheid toe bij de taak die ze hebben.

Mannenbond Gereformeerde Gemeente

Op 22 februari jl. bestond de mannenbond van de Gereformeerde Gemeente 25 jaar. Er verscheen een boek getiteld Gods weldadigheid en trouw. Broeder Rietveld uit Dordrecht schrijft dat het hem in de jaren zeventig met een zekere jaloersheid vervulde als hij verslagen las van gehouden bondsdagen, bijvoorbeeld van de Hervormde mannenbond. Het was de aanleiding voor het oprichten van een mannenbond. We waarderen de waarderende woorden. Het versterken van de broederlijke band is van groot belang in een tijd van toenemende secularisatie.

De Waarheidsvriend

In de Waarheidsvriend van 18 mei jl. werd een interview geplaatst met ondergetekende n.a.v. de wisseling van het voorzitterschap. We zijn dankbaar dat er ruimte voor de mannenbond gemaakt werd in het orgaan van de Gereformeerde Bond. Alle mannenverenigingen ontvingen enkele exemplaren van het betreffende nummer. We bevelen het blad van harte aan bij onze leden.

Vakantie

In de komende tijd gaan velen op vakantie. Anderen blijven thuis. We wensen elkaar toe: 'Er blijft dus nog een sabbatsrust over voor het volk van God' (Hebr. 4: 9).

• De kopij voor het september-nummer moet vóór 12 augustus bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
'Onder een vergrootglas'	9
Lezing Huishoudelijke Vergadering.....	11
Organisatienieuws.....	16
Boekbesprekingen.....	16
Overlijdensberichten.....	17
Boekbesprekingen.....	19
Foto-impressie themadag 't Harde.....	20

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
E bonds bureau@filternet.nl
Bankrek.nr. NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bonds bureau:

Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.
Vrijdag gesloten.

Een geopende hemel

*Maar hij, vol van de Heilige Geest, hield zijn ogen naar de hemel gericht
en zag de heerlijkheid van God en Jezus,
staande aan de rechterhand van God
(Handelingen 7: 55)*

Wie Stefanus is

Van Stéfanus weten we niet veel. Zijn naam betekent 'krans'. Stefanus werd enige tijd na de uitstorting van de Heilige Geest in de gemeente van Jeruzalem aangesteld tot diaken. Tegelijk deed hij het werk van een evangelist onder de Griekssprekende Joden. Van de kant van verschillende synagogen kwam kritiek op hem. Uiteindelijk werd Stefanus gevangengenomen en geplaatst voor de Joodse raad.

Ziet naar boven

De situatie van Stefanus lijkt uitzichtloos, wanneer de leiders veranderen in wilde dieren. Stéfanus wordt niet op zichzelf teruggeworpen, maar de Geest staat hem bij. De Geest zorgt ervoor dat we niet afhankelijk zijn van de omstandigheden waarin we verkeren.

Stéfanus let niet op de woede van de leden van het Sanhedrin. Hij kijkt niet naar opzij, maar naar boven. Stefanus ziet de heerlijkheid van God. Dat is de lichtglans die er bij de Heere is. Zouden we hierdoor niet verteerd worden? Stefanus ziet nog meer. Hij ziet Jezus. In Jezus heeft God Zijn heerlijkheid geopenbaard. Johannes schreef over het Woord Dat vlees geworden is: 'Wij hebben

Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid (Joh. 1: 14).'

Jezus staat

Van Jezus ziet Stefanus dat Hij staat (!) aan de rechterhand van God. We lezen vaak dat Jezus zit (!) aan de rechterhand van God. Blijft Jezus rustig zitten als zij worden verdrukt? Nee, Hij staat op om de Zijnen te steunen. Want wie aan hen komt, komt aan Hem Zelf. Jezus is de Verheerlijkte. Hij is in de hemel de Koning van de hemel en de aarde. Dat wil niet zeggen dat Jezus afstandelijk geworden is na Zijn hemelvaart. Hij zal Zijn verdrukte kinderen helpen. Zei Jezus dat niet: '*Wie Mij belijden zal voor de mensen, zal Ik belijden voor Mijn vader Die in de hemel is* (Mt. 10:32)'. Jezus neemt het voor Zijn belijders op.

Een geopende hemel

Is dat een persoonlijke ervaring van Stéfanus? In zekere zin wel. Toch leven alle gelovigen onder een geopende hemel. Is de hemel door de zonde gesloten? Jezus opende de hemel door Zijn sterven en opstanding. Door het geloof geeft de Heere te ervaren dat er een geopende hemel is. De ene keer ervaren we dat meer dan de andere

keer. Ook al lijkt de hemel soms van koper, er is een geopende hemel.

Dit houdt ons op de been bij alle vragen die we kunnen hebben over de moeilijke dingen in ons leven. De Heere voorkomt niet dat Zijn kerk in de verdrukking komt. Maar we zijn niet overgeleverd aan de machten

in deze wereld? Jezus zei: *‘Deze dingen heb Ik tot u gesproken opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed, Ik heb de wereld overwonnen’* (Johannes 14:33). Door de verdrukking heen geeft de Heere zicht op de krans van het eeuwige leven.

Ds. W.P. Emaus

• *Bijbelstudie o.t.*

Job 1: 13–22

Verband: in de eerste verzen van Job 1 (vers 1-5) wordt de vroomheid van Job getekend. Dat speelde zich af op de aarde. Het volgende gedeelte verplaatste ons naar de hemel (vers 6-12). Daar volgde de eerste dialoog tussen de Heere en de satan. In het nu te behandelen gedeelte worden we opnieuw naar de aarde verplaatst: **Job verliest alles wat hij bezit (vers 13-21).**

Vers 13:

De zonen en dochters van Job houden een feest in het huis van hun oudste broer. De tekst vermeldt niet direkt wat er met de feestvierders gebeurt. Dat wordt eerst gemeld in vers 18. Evenals in vers 4 zal het gaan om een feestcyclus van zeven dagen.

Vers 14:

Op deze feestdag komt er een bode naar Job om hem een aangrijpend bericht te brengen: **“De runderen waren aan het ploegen en de ezinnen naast hen aan het weiden”**. Hier wordt ook een tijdsbepaling gegeven; het ploegen van het land vindt plaats in de vroege winter.

Vers 15:

“Toen deden de Sabeeërs een inval...”.

Hier wordt een nomadische volksstam mee bedoeld, die zich in Noord-Arabie ophield. Dit nomadische volk pleegt een overval en neemt de dieren mee. De aanwezige knechten worden met het zwaard gedood. De boodschapper is de enige, die aan deze overval is ontkomen. Hij zegt: **“en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen”**(SV). Opmerkelijk is hier de werkwoordsvorm: er staat een aansporende wijs, die je zou kunnen vertalen met: “en laat ik nu ontkomen zijn”. Letterlijk staat er: **en laat ik ontkomen zijn; slechts ik, ik alleen**. Door deze formulering ligt de nadruk op het bijzondere karakter van deze ontsnapping.

Vers 16:

Terwijl deze boodschapper nog niet uitgesproken is, verschijnt er een tweede boodschapper met een volgend onheilsbericht: **“Het vuur van God viel neer uit de hemel en ontbrandde tegen de schapen en de knechten...”**. Hierbij kunnen we denken aan de passage uit 2 Koningen 1. Daar trof het

vuur van God enige malen een overste over 50 en zijn mannen toen men de profeet Elia wilde arresteren. Het “vuur van God” is een aanduiding voor de bliksem (zie ook Ps. 29). Intussen zien we ook in deze tweede ramp, dat satan direkt gebruik maakt van de hem geboden gelegenheid om Job in zijn bezittingen te treffen (zie vers 12). Satan heeft er een behagen in om te verderven en heel de veestapel van Job te vernietigen. En ook dit tweede onheilsbericht wordt besloten met de woorden: **“en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen”**.

Vers 17:

Inmiddels komt er een derde onheilsbode, die als enige aan de ramp ontkomen is. Een derde onheilstijding volgt: **“De Chaldeeën stelden drie groepen op en pleegden een overval op de kamelen en namen ze mee, en sloegen de knechten met de scherpte van het zwaard...”**. De Chaldeeën: hier een aanduiding voor nomadische groepen, die rondtrokken tussen Noord-Arabië en de Perzische golf. Deze Chaldeeën hadden drie beneden gevormd; de in de oudheid gebruikelijke tactiek (Richteren 7:16 en 9:34). De kamelen werden door de overvallers meegenomen en Jobs personeel werd afgeslacht...

Vers 18:

Terwijl de derde boodschapper nog niet uitgesproken is, verschijnt de vierde en laatste. Hij deelt mee dat Jobs zonen en dochters in het huis van hun oudste broer aten en wijn dronken. Hier wordt de mededeling van vers 13 weer opgepakt en wordt verteld wat er met hen gebeurde.

Vers 19:

“En zie, een hevige stormwind kwam van

over de woestijn en trof de vier hoeken van het huis, en het viel boven op de jonge mensen, zodat zij stierven...”. “van over de woestijn”; de wind komt uit het oosten. Waarschijnlijk een woestijnstorm. We kunnen ook denken aan een windhoos of tornado. Volgens vers 14 vond deze ramp plaats in de vroege winter; een periode van de ergste stormen.

We zien dat satan gebruik maakt van mensen (Sabeeërs en Chaldeeën) en de krachten van de natuur (bliksem en stormwind) om Job te treffen. Satan buit de hem door God (!) verleende speelruimte (vers 12) zo grondig mogelijk uit. Hij neemt Job op één dag al zijn bezittingen en al zijn tien kinderen af. De zeer snelle opeenvolging van de onheilstijdingen maken de zware slagen verpletterend. Job wordt door de satan gebeukt met zware mokerslagen. En als een somber en donker refrein klinkt het tot viermaal toe: **“en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen”** (vers 15b, 16b, 17b en 19b).

Vers 20:

Hoe zal Job op deze verpletterende berichten reageren? We lezen: **“Toen stond Job op en scheurde zijn bovenkleed, schoor zijn hoofd, viel op de aarde en boog zich neer”**. Job scheurt eerst zijn overkleed, zoals ook Jakob deed toen hij de met bloed bevlekte mantel van Jozef zag (Gen. 37:34). Het maken van een scheur in de zoom van het overkleed en het laten scheren van het hoofd zijn oosterse rouwgebruiken. De betekenis van deze gebruiken: men maakte zich a.h.w. aan een dode gelijk. Het kleed wordt gescheurd en het haar wordt afgeschoren. Het haar is beeld en zetel van levenskracht. Vervolgens werpt Job zich op de aarde: **“viel**

op de aarde en boog zich neer". Dit geeft de diepste betuiging van ootmoed aan, die de oosterling kent. Job werpt zich voorover en drukt zijn voorhoofd tegen de grond. Job drukt hiermee zijn volstrekte onderworpenheid aan God uit.

Uit dit alles blijkt duidelijk dat Job vreselijk aangedaan is. Hoe kan het ook anders; op één dag raakt deze man al zijn bezittingen en al zijn kinderen kwijt... Golven van lijden spoelen over het hoofd van deze rechtvaardige man heen. De vier onheilstijdingen bevatten een ongekennde dramatiek...

Vers 21:

Wat zal Job nu gaan zeggen? "Naakt ben ik uit de buik van mijn moeder gekomen en naakt zal ik daarheen terugkeren. De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam van de HEERE zij geloofd!"

De schrijver van het boek Job geeft in dichterlijke vorm weer wat er in Job omging en wat hij biddend uitsprak. Job ziet de moederschoot, waaruit hij geboren is, als één met de aardeschoot, waarin hij straks zal afdalen, omdat de mens uit de uit het stof van de aarde genomen is (zie Gen. 2:17 en 3:19). Eigenlijk is Job hier al bezig met de voorbereiding van zijn begrafenis: naakt zal ik straks naar de schoot van de aarde terugkeren. Hij bevindt zich voor zijn gevoel aan de rand van het graf.

"DE HEERE heeft gegeven...". Daarmee belijdt de zwaar beproefde Job: de HEERE gaf mij al deze voorspoed: tien kinderen en zoveel bezittingen. Job verklaart hiermee dat alles wat hij op aarde heeft bezeten uit Gods hand verkregen werd. Maar Job belijdt ver-

volgens ook: **"De HEERE heeft genomen"**. Job weet niet (en heeft nooit geweten!) wat er in de hemel gebeurd is. Dat de satan God uitdaagde: "Is het zonder reden dat Job God vreest?" (v. 9). En Job weet dus ook niet dat satan van God permissie heeft gekregen om hem uit te testen...

Job schrijft zijn rampen dan ook toe aan God: **"De HEERE heeft genomen..."**. Hij verklaart dat hij het grote verlies van al zijn bezittingen en van al zijn kinderen wil aanvaarden. En... Job eindigt met de diepe woorden: **"de Naam van de HEERE zij geloofd!"**. Letterlijk staat er: de Naam van de HEERE zij gezegend. De satan heeft het hier eigenlijk al verloren. Hij had verwacht dat Job door het lijden God ten afscheid zou zegenen (zie vers 11). En wat gebeurt er? Na al de zware slagen van de satan keert Job zich zegenend naar God toe. Hij eindigt in de lofprijzing! Dus in deze woorden treedt de volstrekte nederlaag van satan (al) aan het licht.

Vers 22:

"in dit alles zondigde Job niet en schreef hij God niets ongerijmds toe". Ondanks al deze rampen, die Job over het hoofd spoelden, zondigde hij niet en maakte hij God geen verwijt. Letterlijk staat er: iets walgelijks, iets weerzinwekkends; dat is wat met de eerbied voor God en met de oprechte vroomheid niet strookt.

Vragen:

1. Wat moeten wij aan met het probleem van het lijden? Het eerste "antwoord" was vaak: berust erin; "het wordt je immers niet van mensen aangedaan (Stoicijnen). Is deze berusting een element van het christelijk geloof?

2. De laatste decennia wordt er anders gereageerd op het levensleed; eerder zo: je verzetten tegen het lijden. Protesteren: God doet het verkeerd of: God lijdt mee. Zijn deze verwerkingen van het levensleed bijbels te verdedigen?
3. Bij Job vinden we geen berusting en ook geen protest. Wel gelovige overgave. Calvijn schrijft in zijn zevende preek over Job 1 in dit verband: “Laten wij dus des te meer onze afhankelijkheid van Hem beseffen, als Hij ons een dag, een maand of een tijdlang van een of ander goed heeft laten genieten, opdat we het daarna niet al te vreemd zullen vinden, als Hij er ons van berooft”. Bij welk vers uit Job 1 sluit deze gedachte van Calvijn naadloos aan?
4. Vroeger werd wel m.b.t. de verwerking van het levensleed de uitdrukking gebruikt: “God God laten”. Wat wordt hiermee bedoeld en wat zegt u in dit verband Rom. 8:28 en antw. 26 HC?
5. De christelijke kerk heeft er in de loop der eeuwen op gewezen, dat Job een type van Christus is. Welk groot verschil is er tussen Jobs lijden en Jezus’ lijden en welke overeenkomst(en)? (zie ook SBOT 6, p. 394).

Ds. W. Westland

• *Bijbelstudie n. t.*

De Levende Steen en het heilige volk

1 Petrus 2:1 – 11

Vers 1-3

In het vorige hoofdstuk klonk de opwekking tot heiliging en broederlijke liefde. Het gedeelte dat nu voor ons ligt, sluit daarbij aan. Petrus roept de gemeente op, om alle slechtheid af te leggen. Dat is het beeld van een vuil kledingstuk, dat je uittrekt. De slechtheid wordt met name genoemd: oneerlijkheid, jaloezie en geroddel. Zonden, die ook vandaag nog de kop opsteken in de christelijke gemeente. Ze ondermijnen de gemeenschap. Daarom, leg ze af! Doe dat vuile kledingstuk weg!

In vers 2 wordt een ander voorbeeld gebruikt: een pasgeboren kindje, dat verlangt naar de moedermelk. Het gaat hier om voeding en groei en het geloof. Als het goed is, verlangen we daarnaar. Die zuivere melk is te vinden

in het Woord van God. De geloofs-groei betekent niet, dat we er wat mee worden. Maar het gaat om toenemen in de kennis van Christus Jezus. Hij moet toenemen in mijn leven, en ik minder worden. Vers 3 houdt dit beeld nog even vast. Wanneer je in verwondering mag ontdekken, dat de Heere goeder-tieren is, dan verlang je naar meer. Om nog meer te drinken van die zuivere melk. Bedenk dat als een kindje niet wil drinken, de baby niet in orde is!

Vers 4 en 5

Het beeld verschuift. Nu gaat het om een gebouw. De gemeente wordt vergeleken met een geestelijke tempel. Daar wil de Heere wonen door Zijn Geest. De tempel van het Oude Testament was daarvan een voorbeeld.

Nu is van die geestelijke tempel Christus Jezus de Hoeksteen. Met fundament, waarop het gebouw rust. En dan klinkt de uitnodiging: Kom naar Hem toe. Zoek Hem in gebed en schriftlezing. Want sinds Pasen is Hij de Levende Steen. En dan citeert Petrus psalm 118: Deze steen is door de mensen wel verworpen. Hij moest de lijdensweg gaan, en werd tenslotte gedood aan het kruis. Maar bij God is Hij uitverkoren en kostbaar. Hij had het kostbaarste er voor over om zondaren zalig te maken. Daarom, kom tot Hem! In Hem is het leven te vinden. Hij maakt u door Zijn Geest ook tot een levende steen. De hemelse Bouwer voegt u in de muur. En zo wordt de gemeente gebouwd. Tot een geestelijk huis, een tempel waarin de priesters hun offers brengen. U merkt, het beeld verschuift. Een christen mag als priester zijn dankoffers brengen door Hem te aanbidden, te loven en Hem te dienen in een leven van dankbaarheid. Nu zijn onze offers met zonden bevlekt, en daarom kunnen ze voor God alleen welgevallig zijn, als ze gereinigd worden door het bloed van Christus. We moeten het telkens weer leren, dat we de Heere Jezus altijd weer nodig hebben, ook in het leven van de dankbaarheid.

Vers 6 en 7

Er volgen nu enkele citaten uit het Oude Testament: Jesaja 8:14 In Sion, op de tempelberg wordt een hoeksteen gelegd. De Heere Jezus is daarvan de vervulling. Wie op Hem bouwt, in Hem gelooft, komt niet beschaamd uit. Zo mag dat ervaren worden in het leven van de gemeente. En wat wordt Christus Jezus dan kostbaar: daar kan al het goud van deze wereld niet tegenop. Petrus laat in vers 8 ook de andere kant zien: wie deze steen verwerpt, wie niet van Gods genade in Christus wil leven,

zal bemerken, dat deze steen een struikelblok wordt, waarover ze vallen. Het zijn die mensen, die zich aan het Woord stoten, het Woord ongehoorzaam zijn. Dat is een waarschuwing, die ook voor onze tijd geldt. En ongehoorzaam zijn, dat kan op een goddeloze manier, maar ook op een vrome manier. En dan voegt Petrus daar nog aan toe: “Waartoe zij ook bestemd zijn”. Hier komen we bij de spanning tussen verkiezing en verantwoordelijkheid.

We kunnen dat met ons verstand nooit bij elkaar krijgen. Maar laat één ding duidelijk zijn: God is niet de auteur van de zonde. Hij wil de zonde van ongehoorzaamheid niet. Maar Hij toornt over de zonde, en kan die ook straffen met het oordeel van de verharding.

Vers 9 en 10

Na deze waarschuwing een rijke bemoediging in vers 9: Maar u bent... door Gods gaande in Christus, door het geloof! Dan klinken bekende woorden. Bij de Sinaï, toen God Zijn verbond sloot met Israël, werden ze in Exodus 19:5 ook genoemd, een uitverkoren geslacht. Uitgekozen uit alle volken om Gods volk te zijn. En dan worden ook Mosea 1 en 2 geciteerd: Lo-Ammi en Lo-Ruchama. Toch weer mijn volk, door mijn ontferming. En dan wordt de christelijke gemeente hoog aangeschreven: een koninklijk priesterschap, een heilig volk, Gods eigendom. Dat kan alleen door de geloofsgemeenschap met Christus. Dan brengt een hoge adel, ook een hoge roeping mee: opdat u zou verkondigen Gods deugden. Daarmee worden bedoeld Gods eigenschappen, alles waarin God te prijzen is: Zijn liefde, Zijn goedheid, Zijn barmhartigheid, wijsheid, geduld enz. En dan mag er

ook getuigd worden van Zijn genadewerk: Hij die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht. Uit de duisternis van het heidendom geroepen tot het licht van het Evangelie. Wat een genade! Dan is de Heere het toch waard, om Hem aan te prijzen in en buiten de gemeente!

Vers 11 en 12

Hier maakt Petrus de roeping van de gemeente concreet. Ze worden daarbij herinnert aan hun vreemdelingschap. Denk er om, er zijn dingen waar een christen nee tegen moet zeggen. Hier worden vleselijke begeerten genoemd. Dat kan van alles zijn. Verlangens die voortkomen uit ons zondige bestaan. Als het goed is ervaren we dat als strijd tegen de ziel. Met de ziel wordt hier bedoeld het nieuwe leven, gewerkt door Gods Geest. Wie het eigendom van Christus is geworden, wordt in de strijd gezet. Vers 12 roept dan op, om het goede te zoeken, ook in een heidense leefwereld. Ga eerlijk uw weg, opdat de kwaadsprekerij stopt, en opdat mensen door uw levenswandel getrokken worden. Ze zullen uw goede werken zien en God verheerlijken. Zo heeft ook Christus Zelf dat geleerd in Mattheüs 5:16 "Laat uw licht schijnen...!"

Hier laat Petrus zien, dat die verheerlijking van Gods naam er zal zijn, wanneer God naar hen omziet. Bekering begint van God uit. Hij ziet om naar schuldige zondaars, en Hij kan zijn kinderen gebruiken als een middel om anderen te trekken. Daarom is de vraag aan ons: wat horen de mensen om ons heen van ons, en wat zien ze van ons? Laat ons dagelijks gebed maar zijn: Heere, mag ik voor een ander tot zegen zijn!

Vragen

1. In het N.T. wordt gesproken over melk (vers 2) en vaste spijsen (zie bijv. Hebreënen 5:12 en 13) Wat hebben wij het meeste nodig?
2. Waar denkt u aan bij vers 3: geproefd dat de Heere goedertieren is.
3. Wanneer ben je zelf een levende steen (zie vers 5)
4. Hoe kun je als gelovige een "priester" zijn? Denk aan de taken, die de priester had in de tempel.
5. Wat wordt bedoeld met de woorden uit vers 8: "Waartoe zij ook bestemd zijn". Zie ook Dordse Leerregels 1, 5 en 6.
6. Geef concreet aan, wat er in vers 11 bedoeld wordt met "vleselijke begeerten".

Ds. P. van der Kraan

• *Onder een vergrootglas*

Visie op het ambt

Dienst

Ds. Beens heeft zijn achterban een grote dienst bewezen door zijn levensverhaal aan het licht te brengen. Is het biografisch gedeelte van de hand van Aad van Toor al de

moeite van het lezen waard, omdat het veel verklaart waarom iemands leven verloopt zoals het is verlopen..., het tweede deel, geschreven door ds. Beens zelf, doet daar nog royaal een schep bovenop.

Terugblik in eeuwigheidslicht

Je kunt dat tweede deel lezen als een tijdsbeeld waarin een bepaalde periode wordt belicht. Dat is te meer interessant naarmate je een groter deel van die tijd hebt meebeleefd zodat er veel herkenning van geschetste situaties is. Daarbij wordt de lezer als vanzelf door nostalgische gevoelens overvallen. Zo zelfs dat je de neiging voelt opkomen om het verleden de krans van 'die goeie ouwe tijd' om te hangen. Dat is echter niet de bedoeling van de auteur. Immers, bij het ouder worden ervaart een mens (als het goed is) dat de blik niet in hoofdzaak terugwaarts, maar juist voorwaarts moet zijn gericht. Zo wordt dit omzien een terugblikken bij het licht van de eeuwigheid. Je zou dat bij meer oudere mensen willen terugzien. Daarom alleen al is het nuttig om het boek van ds. Beens ter hand te nemen. Maar er zijn meer redenen waarom het lezen van dit boek van voordeel is. Dan denk ik niet alleen aan ouderen, maar ook aan jongeren. Vooral aan jongere collega's in de dienst van het Woord. Of aan jongere ambtsdragers. Met de wijsheid die het leven hem geleerd heeft en de mildheid die een mens bij het ouder worden gegund is, maar zo nu en dan ook scherp als het nodig is, legt de auteur enkele zaken onder het vergrootglas die voor ons te belangrijk zijn om aan voorbij te zien. Daarbij schroomt hij niet in eigen vlees te snijden.

Ambt in hoger licht

Dan denk ik aan wat onze collega signaleert ten aanzien van de uitholling van het ambt, ook in kringen van de Gereformeerde Bond, als het gaat om de roeping tot en de vervulling van het ambt. Hij illustreert dat met deze ervaring: 'Velen willen het ambt vooral horizontaal bezien; ambtsdragers – en ook domi-

nees dus – zijn geroepen en aangesteld vanuit de gemeente. Het valt me op dat steeds meer ouderlingen je begroeten met 'broeder'. Nu hoeft dat op zich niet verkeerd te zijn. Alleen zeggen velen het omdat zij het woord dominee niet meer over de lippen kunnen krijgen. Zo wordt het 'broeder'. Of ze noemen je bij de voornaam, ook dat komt voor. 'O ja, vorige week was Adriaan hier.' Je moet maar destilleren dat het om een predikant gaat.' (p. 193). Dit verschijnsel – als blikvanger genoemd – raakt aan een kwestie die dieper gaat. Er heeft een vermaatschappelijking van het ambt plaatsgevonden. Dat raakt predikanten en ambtsdragers. De predikant is niet langer 'de man Gods in het dorp waar hij zich geroepen weet' (ds. L. Kievit) en van ambtsdragers gaan er twaalf in een dozijn. Waar zijn ze nog: de broeders die pilaren waren van het geestelijke huis van de gemeente? Mannen die het geheel droegen, niet in het minst in de binnenkamer?

Geestelijk gezag

In het zorgcentrum in Bleskensgraaf ontmoette ik zulke vergrijsde ambtsdragers uit de wijde omgeving. In zo'n ontmoeting blikten zij terug op de vele jaren waarin zij in een kleine dorpsgemeente in de Alblasserwaard in het ambt mochten dienen. En dienend leiding mochten geven. Zij kenden hun plaats omdat zij door God op hun plaats waren gezet. Zij voelden zich niet beter dan het meest dwarse schaap in de kudde van de grote Schaapherder onder wie zij mochten dienen. Uit de (na jaren) nog steeds aanwezige betrokkenheid op de gemeente, die zich een tijdlang in hun ambtelijke zorg had mogen verheugen, proefde je de liefde tot de kudde die aan hun ambtelijke zorg was

toevertrouwd. Consciëntieus deden zij hun huisbezoeken. Tussendoor brachten zij een extra bezoek waar nodig of gewenst. Zij kenden de kudde, wisten hoe die gelegerd was. Door het leven en de ervaring wijs geworden en niet zelden door zich te verdiepen in praktische oude schrijvers, wisten zij hun mensen op de juiste manier te benaderen. Dat werd geaccepteerd. Deze mensen hadden geestelijk gezag. Wat was een jonge dominee goed af met één of twee van zulke ambtsdragers. Samen met de nieuwe predikant, die 'ervoor gestudeerd had', maar die het allemaal nog moest leren, trokken ze van huis tot huis en vertelden bij elk adres wat hij kon verwachten, wat in geestelijk opzicht nodig was en welke aanpak wijs was. Zo'n jonge dominee leerde er meer dan van alle colleges praktische theologie.

Herkomst van het ambt

Omdat hun gezag geestelijk was en niet samenhang met hun maatschappelijke positie werd het doorgaans breed geaccepteerd. Ik herinner me een ontmoeting met een roepende kerkenraad ergens in het land. De uiteenlopende meningen botsten er flink. Niemand

had het in de hand. Het mondde uit in een Babylonische spraakverwarring. Tot een oude broeder opstond. Toen werd het stil. In enkele zinnen verklaarde hij de geestelijke nood van de gemeente. Zo eenvoudig, zo helder, en daarom ook zo diep. Van heel het eerwaarde gezelschap durfde niemand hem in de rede te vallen of tegenspreken. Geestelijk gezag! We maken ons er wel heel makkelijk van af als we veronderstellen dat dit vroeger kon, maar nu niet meer. Het is er immers de tijd niet voor! Beseffen we wel dat wij, hoezeer ook kinderen van onze tijd, in bepaald opzicht de tijd ook maken? De vraag is of je je door de tijdstroom willoos laat meevoeren of dat je tegen die stroom in beweegt. Niet om dwars te liggen, wel omdat er in geestelijk opzicht een brug voor je is opgehaald en er geen weg terug is. Levende vis zwemt tegen de stroom in. Dode vis drijft met de stroom mee. Het verschil kon wel eens hierin liggen dat we weer inzien Wie ons het ambt heeft toevertrouwd: de Koning van de kerk die Zijn apostelen en in hun spoor elke ambtsdrager zendt met de opdracht: 'Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u' (Joh. 20: 21b).

Ds. J.P. Nap

● *Lezing Huishoudelijke Vergadering*

Mannenvereniging en Reformatie

Lezing (verkort) op de Huishoudelijke Vergadering van de Hervormde Mannenbond op 8 april 2017 in gebouw Maranatha te Veenendaal

1. Ter inleiding

De aanleiding tot dit thema ligt in de actualiteit van 500 jaar Reformatie, waar dit jaar zoveel aandacht aan besteed wordt.

Ik noem:

- Het project Refo 500.
- Het staatsbezoek van onze koning Willem Alexander met koningin Maxima aan Duits-

land in februari jl. In de Slotkapel te Wittenberg zei hij: “Ons land is diepgaand door de Reformatie beïnvloed”.

- Het feit dat 31 oktober a.s. in Duitsland een vrije dag zal zijn.

Wat onze Mannenbond betreft. Tijdens de oprichtingsvergadering 14 januari 1933 riep initiatiefnemer dhr. M. Noteboom ertoe op “om zich vast te houden aan Gods Woord en aan de gereformeerde belijdenisgeschriften”. Ook wees hij op het belang van kennis van “wat de Heere aan Zijn kerk in de dagen van de Reformatie had geschonken”.

Op vele bijeenkomsten en in de Hervormde Vaan is al aandacht geweest voor de Reformatie. En we zien uit naar de Bondsdag D.V. 28 oktober, die in het teken van 500 jaar Reformatie staat. En dat samen met de drie mannenbonden met wie wij ons verbonden weten.

Waar denken we aan bij Reformatie? Aan Luther, Calvin, Zwingli en vele anderen. Behalve namen gaat het ook om zaken als rechtvaardiging door het geloof, het Woord van God als basis. Ik vat het samen in de drieslag: Sola Scriptura, Sola Fide, Sola Gratia. Denk ook aan het vervolg: Protestantse kerken, belijdenisgeschriften, Statenvertaling. Maar helaas ook kerkscheuringen! Waar denken we aan bij Mannenvereniging? Dan gaat het om zaken als Schriftonderzoek, gemeenteopbouw, geloofsgesprek. Ik wil mij nu houden aan de genoemde drieslag.

2. Sola Gratia

Door genade alleen. Alleen door genade is er vergeving van zonden. Alleen door genade kunnen wij voor eeuwig behouden worden.

Hiermee staat in direct verband met de rechtvaardiging van de goddeloze zondaar. Door genade leven wil zeggen: van het gegeef leven. Leven uit de handen van de gevende God. Immers, God heeft Zijn Zoon gegeven. En Hij geeft genade.

Sola gratia wil zeggen, dat het niet gaat om een prestatie van de mens. Romeinen 4:4: “Aan hem nu die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar wat men hem verschuldigd is.” M.a.w.: wie werkt heeft zijn loon zelf verdiend. Maar bij God is het andersom. Als zondaar krijgen we niet wat we verdiend hebben, maar wat we niet verdiend hebben, namelijk vergeving van zonden en rechtvaardigheid. Die zijn door Christus verdiend.

Met het sola gratia is het sola fide wel direct verbonden. Want die gratis vergeving van zonden kun je alleen ontvangen door het geloof. Duidelijker gezegd: door het geloof in Jezus Christus. Omdat Hij die vergeving heeft verdiend.

Het sola gratia staat tegenover de leer van de goede werken in de RKK. Deze leer houdt in: “Om rechtvaardig te worden, is het nodig dat de gelovige verdienstelijke werken doet door het gehoorzamen van Gods geboden.” Spreekt de RKK dan niet van genade? Dat doet zij wel. Maar zij spreekt niet van verlossende genade, maar van helpende genade. Het is God die de mens helpt om goede werken te doen. Maar die mens kan zelf wel heel wat!

In onze tegenwoordige samenleving zijn veel mensen die vinden dat zij netjes leven. Ook onder hen die niet doen aan God of gebod. En wanneer zij worden aangesproken op het

geloof, menen zij de Heere Jezus niet nodig te hebben, want zij leven toch netjes?

Deze houding komen we ook binnen de kerk tegen. Mensen spreken dan niet over “het navolgen van Christus door het geloof”, maar over een “fatsoenlijke, nette en (eventueel) christelijke levensstijl”. Waarbij het maar de vraag is of die ook vanuit het oprechte geloof opkomt. En men meent met zulk fatsoen wel de hemel in te komen.

Er zijn in onze tijd bepaalde zonden die iedereen wel zonde vindt. Niet zondagsont-heiliging, abortus of het beëindigen van een zogenoemd ‘voltooid leven’. Maar gaat het over kinderporno, dan lijkt heel Nederland daar wel tegen. Evenals het witwassen van met drugs verdiend geld en vrouwenhandel. Deze beseffen van enige zedelijkheid zijn wel een verkwikking te midden van een overigens verworden cultuur, maar anderzijds gaat het om een misverstaan van het Evangelie als wij dit als ware godsvrucht zouden zien. Het besef van God ontbreekt veelal. En zeker is er gebrek aan besef dat misstappen zonden-teen-God zijn. Gemakkelijk wordt dan ook in onze tijd het Evangelie van genade-alleen misverstaan.

En de mannenvereniging?

Ik vond geen MV met de naam Sola Gratia. Wel één met de naam Deo Gratia (= door Gods genade, Zetten-Andelst).

Wat is het mooi, als er op de MV gesproken kan worden over deze genade van God in Christus. Over belemmeringen, die er kunnen zijn om op deze genade te bouwen. Maar ook over mogelijkheden die de Heere daarin geeft door Zijn Heilige Geest. Wanneer wij onze eigen prestaties voor Hem kwijtraken en leren leven van Zijn genade alleen.

Ook het lid zijn van de MV is geen prestatie. Soms kun je de gedachte tegenkomen, dat mannen die op de MV komen, toch wel zo’n beetje het neusje van de gemeentezalm zijn. Onwillekeurig kun je op zulke mensen gaan bouwen. Maar laten wij deze gedachte ver van ons werpen.

Samengevat: Sola gratia zegt ons:

*Niets uit mij, alles uit Hem,
zo komt men in Jeruzalem.*

3. Sola Fide

Door geloof alleen. Alleen door geloof is er vergeving van zonden. Alleen door geloof in Christus kunnen wij voor eeuwig behouden worden.

Efeze 2:8: “Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God.” En weer zeg ik: Met het sola gratia is het sola fide wel direct verbonden. Want die gratis vergeving van zonden kun je alleen ontvangen door het geloof in Jezus Christus. Hij heeft die vergeving verdiend. Voor ons besef staat het sola fide ook tegenover de goede werken evenals het sola gratia. Inderdaad. Niet door de werken maar door genade alleen en door geloof alleen wordt een zondaar zalig. Het blijkt uit Ef. 2:8 ook duidelijk, dat dit geloof geen werk is, maar dat het genade is om in Christus te geloven.

Abraham werd door het geloof gerechtvaardigd. De rabbijnen zeggen wel, dat Abraham door het geloof rechtvaardig is, maar onder dit geloof verstaan zij zijn belijden van God en de daarmee overeenstemmende levenswandel. De goede werken zijn dan een onderdeel van het geloof en niet een vrucht ervan. Welnu, zegt een rabbi: “Abraham was

een prachtmens; (...) Geen wonder dat God Abraham dus uitkoos om Zijn kind te zijn.” De apostel Paulus gaat daar tegenover in Rom. 4 opkomen voor het bijbelse geloof. Een zondig mens wordt behouden door het geloof alleen, zonder de werken van de wet. Opdat hij roeme in de Heere alleen. Geloven is dus geen ‘werk’. Ook niet een zogenoemd reformatorisch werk ter onderscheiding van de RK goede werken. Het is genade om te mogen geloven in Christus tot gerechtigheid.

Een bekend beeld is dan ook dat van de bedelaarshand.

Ik las bij ds. J. Westerink in zijn boek over het avondmaalsformulier: “Uw hand grijpt niet; het is de hand van de bedelaar, een lege hand die u ophoudt, om te ontvangen wat aangeboden wordt.” Ook citeert hij de diepe woorden uit Zondag 23: “Al is het dat mij mijn geweten aanklaagt dat ik tegen alle geboden Gods zwaar gezondigd en geen daarvan gehouden heb, en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God...” . “Dat is het Evangelie”, zegt hij, “de waarheid, zo diep als gewis, die McCheyne deed zingen: ‘...dat Christus alleen mijn Gerechtigheid is’. Hier vlucht een zondaar met lege handen naar Hem, Die Zichzelf weggeeft in de hemelse spijs: Ik ben het Brood des levens.”

En de mannenvereniging?

Ik vond een MV met de naam Sola Fide (Bleskensgraaf).

Wat is het mooi, als er op de MV gesproken kan worden over dit geloof in de Heere Jezus Christus. Over belemmeringen, die er kunnen zijn om in dit geloof te leven. Maar ook over uitkomsten die de Heere daarin geeft door Zijn Heilige Geest. Wanneer wij het

vertrouwen op onszelf en op onze eigen godsdienstige prestaties kwijtraken en wij door het geloof leren leven van de gerechtigheid van Christus alleen. Van Zijn werk.

Ook leden van de MV moeten leven en leren leven door geloof alleen. Met ons lid zijn van de MV kunnen wij niet in de hemel komen. Ook wij moeten het vertrouwen op ons geloof als een reformatorisch werk kwijtraken. Het zelfvertrouwen heeft iets van: Wij maken het. Wij houden de kerk in stand. Maar in de geloofstaal wordt gezegd: Hij maakt het. Hij houdt Zijn kerk in stand.

Leden van de MV zijn geen geestelijke krachtpatsers. Ook al mogen ze soms veel voor elkaar betekenen. Maar zij zijn van die echte nochtans-mannetjes. Zoals Habakuk, Thomas, Paulus, de mannen van Heidelberg en al die anderen, die een even dierbaar geloof verkregen hebben als zij... (2 Petrus 1:1).

Samengevat: Sola fide zegt ons:

*Nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis,
Dat Christus alleen mijn gerechtigheid is.*

4. Sola Scriptura

Door de Schrift alleen. Alleen door de Heilige Schrift wordt vergeving van zonden verkondigd. Alleen door Gods Woord -en het geloof daarin- kunnen wij voor eeuwig behouden worden. 2 Tim. 3:15: “en u van jongs af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof dat in Christus Jezus is”.

We kunnen zeggen dat het Woord van God de basis is voor de andere twee sola's: de genade en het geloof. Want ten eerste worden de genade en het geloof ons in het Woord van God geopenbaard. En ten tweede worden zij ook in ons leven door het Woord tot stand

gebracht. En dat niet zonder de werking van de Heilige Geest.

Voor de Reformatie is de Schrift van groot belang geweest. Luther heeft dankzij Gods spreken door Zijn heilig Woord het hart van het evangelie ontdekt. Al de Reformatoren waren Schrifttheologen bij uitstek. Zij bedoelden de Schrift uit te leggen. Luther spreekt over een ‘herkauwen’ van de tekst. Het gaat om het “langzame, aandachtige en indringende lezen van de Bijbel, met het doel daarin Gods Woord te horen.” Gebed en meditatie zijn hierbij van groot belang.

Hier is veel te zeggen over de verhouding Woord en Geest. Want als wij het Woord hanteren zónder de Geest, eindigen wij in een koude zakelijkheid. Dan zeggen mensen: Maar in de Bijbel stáát... Doch het is Woord zonder Geest.

In ónze tijd is er meer het gevaar van Geest zonder Woord. In ónze tijd speelt het gevoel een grote rol. Emo-cultuur. D.w.z. dat de emotie, het gevoel bij mensen vaak de doorslag geeft. Wat goed voelt, doe je. En wat niet goed voelt, doe je niet.

Als onze godsdienstige gevoelens een rol gaan spelen, moeten we oppassen, dat de Bijbel niet een bij-bel wordt. Een bel, die er maar zo’n beetje bij bungelt. Dan gaat je gevoel overheersen onder het mom van de Heilige Geest. Maar het is een geest zonder Woord. Laten we onszelf goed in de gaten houden. Kijk uit voor een G(g)eest zonder Woord, waarbij je omkomt in de golven van eigen gevoelens.

En de mannenvereniging?

Ik vond twee MV’s met de naam Sola Scriptura (Kamerik en Sirjansland). En er zijn vele

MV’s met de naam Onderzoekt de Schriften. Er is een oud boekje van de genoemde M. Noteboom: “Onze Ned. Hervormde Mannenverenigingen op *Geref. Grondslag*”. Het woord Reformatie vind ik nog niet zo gauw in dit boekje, maar wel veel over de belijdenisgeschriften en de noodzaak om behalve de Heilige Schrift ook deze te bestuderen. Laten we dan maar zeggen: in deze volgorde. Eerst de Schrift en dan ook de belijdenis. En ook dat is de naam van menige MV: Schrift en belijdenis.

Wat is dat belangrijk op een MV op gereformeerde grondslag. Om de Schrift te onderzoeken. En om de weg van zaligheid en heiliging te zoeken in het Woord van de Heere alleen.

Ook in onze kerkelijke kring moeten we oppassen, dat ons gevoel niet gaat heersen over de Schrift. Zoals ik eens iemand hoorde zeggen: In de Bijbel staat wel dit, maar Gods volk leert het anders. Dan wordt het tijd om terug te keren tot het Sola Scriptura van de Reformatie. En van de Bijbel zelf.

Samengevat: Sola Scriptura zegt ons:

*Hoe wonderbaar is Uw getuigenis,
dies zal mijn ziel dat ook getrouw bewaren.*

5. Tenslotte

Mannenvereniging en Reformatie.

1. Heeft de Reformatie een mannenvereniging nodig? Na 500 jaar heeft de Reformatie nog steeds MV’s nodig. Om het goud van de Reformatie te verspreiden.

2. Heeft de MV ook een Reformatie nodig? Ook dát kunnen we beamen. In deze zin:

Op de MV moeten we steeds weer terug naar het Sola Gratia, Sola Fide en Sola Scriptura.

Samengevat: Solo Christo.

• Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijzigingen in "het Adresboekje" doorvoeren:

- 1) de penningmeester van de MV "Onderzoekt de Schriften" te Nieuw-Beyerland (blz. 32), dhr. J.C. Bestebreur, heeft een nieuw adres: Dorpsgaard 8, 3264 PG Nieuw-Beyerland.
- 2) de MV "Filologus" te 's Grevelduin-Capelle (blz. 10) heeft een nieuwe secretaris: dhr. J. Pruijssen, Heistraat 39, 5161 GA Sprang-Capelle.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl.

Hoe Rooms zijn wij?!

D.V. 30 augustus **Zomeravond bijeenkomst** van de mannenvereniging streek Nunspeet.

Twee sprekers:

- Dhr. H. Bor, Poederoijen:
Is Rome veranderd?
- Ds. J. Lohuis, Scherpenisse:
Zijn wij écht veranderd?

Plaats: Maranathakerk 't Loo-Oldebroek

Tijdstip: 19.30-21.30 uur, iedereen welkom.

Collectiedoel: In de Rechte Straat.

Na afsluiting: ontmoeting met koffie/thee en er is boekenverkoop.

Voor al onze activiteiten zie onze agenda op
www.hervormdemannenbond.nl

• Boekbesprekingen

Verblijd u altijd in de HEERE. Over vreugde in God, C.H. Spurgeon. Uitgeverij Groen, onderdeel van Royal Jongbloed, € 14,95,-; 144 blz.

Zes inspirerende overdenkingen over blijdschap. Zo staat op de achterflap te lezen. En dat zijn het! Met verrassende teksten die dienen als uitwerking van de vreugde in God. Filippenzen 4: 4 kunnen we verwachten: *Verblijd u altijd in de Heere; ik zeg het op-nieuw: verblijd u.* Maar wie zou denken aan de vreugde van Jezus n.a.v. Lukas 10: 21-22? En aan Nehemia 8: 11: *De vreugde van de HEERE, dat is uw kracht?* Het zesde en laatste hoofdstuk is wel de climax: *Vreugdevolle (!, edm) verwachting van de wederkomst.* Niet uit het laatste Bijbelboek maar uit Lukas 21: 28 – 31. Wat aan de overdenkingen opvalt, is de verrassende en originele wijze waarop Spurgeon deze teksten uitwerkt. Er zitten van die 'haakzinnen' tussen: zinnen die blijven haken. Ik sluit deze boekbespreking ermee af. Als een stimulans om dit boek zelf ter hand te nemen. *'De vreugde moet van het gezicht van onze Heere zijn gespat en uitdrukking hebben gevonden in de toon van Zijn stem en in Zijn woorden'* (blz. 34/35). En: *'Ware vreugde woont waar de levende God woont en nergens anders'* (blz. 92).

E. de Mots

Wijnanda Hogendoorn,
Heilig avondmaal voorbereiden met je gezin, werkboekje voor jou!, Heerenveen: Groen, 2016, 48p., € 6,95 (ISBN 9789088971457)

Dit werkboekje is bedoeld om leiddraad te zijn voor de gezinsmomenten in de weken rondom de viering van het Heilig Avondmaal. Vanaf de 'voorbereidingszondag' tot en met de zondag na de Avondmaalsbediening worden er voor iedere dag te lezen Schriftgedeelten, te zingen psalmen en allerlei verwerkingsvormen aangereikt. Het boekje is geschikt voor kinderen van 6-12 jaar. Wellicht dat in de praktijk 'vrij' met vragen en verwerkingsvormen zal worden omgegaan, want er wordt best wat gevraagd. Dit boekje mag een stimulans zijn om de huisgods-dienst juist rondom de Avondmaalszondagen gestalte te geven.

J.M. Molenaar

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere op 22 mei uit ons midden heeft weggenomen onze oud voorzitter en erelid

DS. S.P. VAN ASSENBERGH

in de leeftijd van 83 jaar.

Met dankbaarheid denken wij terug aan zijn betrokkenheid als voorzitter van onze vereniging tijdens zijn ambtsperiode in Nijkerk.

De Heere schenke zijn troost en nabijheid aan zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden van
Mannenvereniging
"Schrift en Belijdenis" Nijkerk

Mei 2017

*En u heeft Hij mede levend gemaakt,
daar gij dood waart door de misdaden
en de zonden;
Efeze 2:1*

Bedroefd, maar dankbaar voor hetgeen hij gedurende vele jaren voor onze vereniging heeft mogen betekenen, geven wij u kennis dat door de Heere is thuisgehaald Zijn kind en ons zeer gewaardeerd lid

JACOBUS BOS

in de leeftijd van 85 jaar.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit grote verlies.

Mannenvereniging
"Onderzoekt de Schriften"

Nieuw-Beijerland, 30 mei 2017

*Mijn genade is u genoeg;
2 Korinthe 12 : 9a*

Na een langdurig, geduldig gedragen lijden, geven wij u kennis, dat de Heere uit ons midden heeft weggenomen, ons lid

JAN LEUSINK

op de leeftijd van 75 jaar.

Met dankbaarheid denken wij aan de tijd, dat hij als meelevend lid aan onze vereniging was verbonden.

De Heere trooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen met dit verlies.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging "Calvijn"

't Harde, 25 april 2017

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere op Zijn tijd heeft weggenomen ons gewaardeerd lid

HENDRIK WALET

in de leeftijd van 88 jaar.

Vanaf oktober 1978 was hij lid van onze vereniging.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Bestuur en leden mannenvereniging
"Onderzoekt de Schriften"
Hoevelaken

Hoevelaken, 10 mei 2017

*Hoe zalig is het volk,
dat naar Uw klanken hoort,
zij wand'len Heer in 't licht
van 't Goddelijk aanschijn voort.
Psalm 89 vers 7*

Met ontroering en droefheid geven wij kennis van het heengaan van ons trouw en meelevend lid, op 4 juni 2017

AART JAN VAN ECK

op de leeftijd van 73 jaar.

Met dankbaarheid gedenken we broeder Van Eck, die ondanks lichamelijke beperkingen altijd in ons midden was.

Wij wensen zijn vrouw en verdere familie Gods nabijheid en sterkte toe bij het verwerken van de lege plaats.

Bestuur en leden van de mannenvereniging
"Bouwen en Bewaren"

Woudenberg, juni 2017

Met droefheid geven wij u kennis dat, na een lang ziekbed, is overleden ons lid

NICOLAAS VAN WOUDENBERGH

op de leeftijd van 76 jaar.

Hij was lid sinds de oprichting van onze mannenvereniging waarin hij diverse functies in het bestuur bekleedde waaronder ruim 12 jaar die als voorzitter.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en verdere familie Gods onmisbare troost en nabijheid toe.

Bestuur en leden van de Mannenvereniging
'Calvijn' te Westbroek

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
T 0318 483717 • dsjpnep@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom
T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

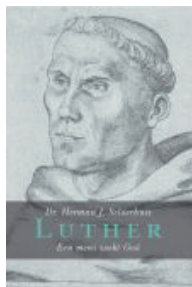
2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bonds bureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Dr. Herman J. Selderhuis, **Luther, een mens zoekt God**, uitgeverij De Banier te Apeldoorn, 2016, 333 blz., prijs € 24,95.

Luther was een moeilijk mens, niet alleen voor de paus en de keizer, maar ook voor de andere reformatoren en ook voor de mensen om hem heen. Zijn roepingsbesef en daadkracht stelde hem echter in staat om veel te publiceren en presteren. Er is bij Luther een rijkdom aan gedachten, schitterend taalgebruik, aanstekelijke humor, aandoenlijke geloofsstrijd en prachtige troostwoorden. Selderhuis schrijft deze Lutherbiografie zoveel mogelijk met de woorden van Luther zelf. Er wordt geciteerd uit de brieven van Luther, de tafelgesprekken en zijn preken. We ontmoeten een kwetsbaar mens, een mens die probeert christen te zijn. De genade die hij anderen verkondigt, heeft hij zelf hard nodig. Luther is er zelf een voorbeeld van dat de christenmens een leven lang zondaar en tegelijk rechtvaardige tegelijk bleef. Luther en Calvijn hebben elkaar nooit persoonlijk ontmoet. Mooi is de uitspraak van Calvijn die stelt dat we het Woord van God dankzij Luther hebben teruggekregen. Het boek beveel ik van harte aan, zeker als we toelevan naar het 500-jarig gedenkjaar van de Reformatie in 2017.

J.H. Lammers

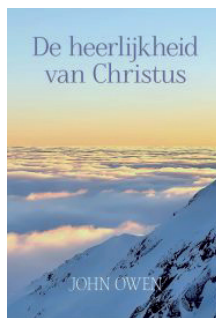

Zack Eswine, **Spurgeons depressies, realistische hoop in donkere dagen**, Apeldoorn: de Banier, 2016, 158p., € 14,95 (ISBN 9789462784079)

De schrijver is predikant en docent homiletiek. Hij schrijft dit boek vanuit zijn kennis over het leven van Spurgeon en zijn eigen ervaring met depressie. Het geheel werd vanuit het Engels vertaald door Liesbeth van Klinken-Rijneveld. In sommige passages van het boek is aan de zinsbouw te merken dat we met een vertaling te maken hebben. Het boek valt uiteen in drie delen: depressie beter begrijpen, mensen met een depressie ver-

der helpen en hulpmiddelen aanreiken in de dagelijkse strijd met depressie. Of de vraag wat depressie nu eigenlijk is vanuit het leven en spreken van Spurgeon beantwoord kan worden, vroeg ik mij al lezende af. Met name het laatste deel van het boek is - wat mij betreft - nuchter, geestelijk en pastoraal te noemen en geeft handreikingen die aangegrepen mogen en kunnen worden in de strijd met depressie. Spurgeon zei: 'Gezegend is hij die goed thuis is in de hemelse apotheek en weet hoe hij zich kan vasthouden aan de genezende kracht van de beloften van God.' Het boek wil ons thuis laten zijn in deze hemelse apotheek. Daarmee is het boek waard om gelezen te worden.

J.M. Molenaar

John Owen, **De heerlijkheid van Christus**, uitg. De Banier, 2e druk 2016, 153 blz., prijs € 12,95.

Na 16 jaar verscheen een 2e druk van dit al oudere werk; immers Owen leefde van 1616 tot 1683. Waarom een toelichtende

inleiding (zoals wel in de 1e druk) ontbreekt, is me niet duidelijk geworden. Dit werk leest men niet even door. Het vraagt overdenking en herkauwen. Vele aspecten van de heerlijkheid van onze Heere Jezus Christus komen in dit boek naar voren. En veel wordt in beeldhouwde zinnen verwoord. Een willekeurig voorbeeld op blz. 55: 'Of we nu de eeuwige liefde van de goddelijke natuur of de liefde van de menselijke natuur, die hier op aarde is geopenbaard, beschouwen, het is de liefde van een en dezelfde Persoon, Jezus Christus.' Een vraag zou gesteld kunnen worden n.a.v. hoofdstuk 4 waar het gaat over de heerlijkheid van Christus in het vernederen van Zichzelf. Deze heerlijkheid ziet Owen vooral in de gewilligheid van Christus om Zich te vernederen. Is ook de vernedering zelf niet Zijn heerlijkheid te noemen, zoals in Joh. 12:23, 24 wordt vermeld? Maar wie ben ik om aan Owen een vraag te stellen?

J.P. Nap

• Foto-impressie themadag 't Harde

Gehouden op zaterdag 6 mei 2017